

Başlık	Geleneksel Rumen kadın gömleği (Ia)	Zaman	2 saat
Konular:		Tarih, Sanat	
Amaçlar		Genel yeterlilikler ¹: 3. Tarihsel deneyime ve sosyo-kültürel çeşitliliğe değer vererek vatandaşlık davranışı gösterin 4. Yaşam boyu öğrenme için araçların özerk ve sorumlu kullanımı Genel yeterlilikler ²: 3. Çeşitli bağlamlarda sanatsal-görsel dil kullanarak fikir, duygu ve mesajları ifade etmek Belirli yeterlilikler ³: 3. 1. Farklı tarihsel bağlamlarda kişiliklerin/grupların eylemleriyle sağlanan tarihsel deneyimlerden yararlanmak 4.2. Çeşitli tarihsel deneyimlerden yararlanarak bireysel ve grup projelerini başlatmak , geliştirmek ve uygulamak Belirli yeterlilikler ⁴: 3.1 Farklı sanatsal alanlarda fikirleri, duyguları ve mesajları ifade etmenin alternatif yollarını keşfetmek Etkinliğin amaçları: Dört hesaplamalı düşünme ilkesini uygulayarak " ia "nın (geleneksel Rumen kadın gömleği) nasıl yapıldığını anlayın . Koşullu if ve if/else ifadelerini anlayın; Karmaşık bir görevi daha basit eylemler dizisine bölün, Gerçek dizileri tanıma ;	
Temel BT unsurları:		Ayrıştırma; Desen tanıma; Soyutlama; Algoritma tasarımı;	
Yaş Grubu :		14-16 yaş arası	

¹Milli Eğitim Bakanlığı'nın 3393/28.02.2017 tarih ve sayılı emriyle onaylanan Tarih 8. sınıf okul müfredatına göre.

²Milli Eğitim Bakanlığı'nın 28.02.2017 tarih ve 3393 sayılı emriyle onaylanan VIII. sınıf Sanat Eğitimi okul müfredatına göre.

³Aynısı1

⁴Aynısı2

Öğrenme durumları:	sınıflar	Aktivite türü :	ders dışı
Kaynaklar :	Video projektör, internet erişimi		
Öğrenme gelişimi :			
Sorun tanımı: <ul style="list-style-type: none">•Öğrencilere geleneksel Rumen kadın gömleğinin nasıl yapıldığını açıklayarak , özgünlüğünü ortaya koymalarını ve sembollerini anlamalarını sağlıyoruz. <p><i>İa'nın</i> kültürel değerini tartışıyoruz</p> <p>Hiçbir şey bir kültürün tarihini ve özgünlüğünü geleneksel kostümden daha iyi tanımlayamaz. <i>Ia</i>, geleneksel kadın kostümünün temel parçasıdır. <i>İe kelimesi</i> yalnızca geleneksel kadın gömleklerine atfedilir.</p> <p>Etimolojik açıdan bakıldığında, Rumen kostümünün geleneksel gömleğine atfedilen <i>ie kelimesi</i>, deriye giyilen ince tunik anlamına gelen Latince tunicae lineae kelimesinden türemiştir. Hikayesi , Avrupa'nın en eski medeniyeti olan ve MÖ 5.200 ile 3.200 yılları arasında bugünkü Moldova topraklarında, kuzeydoğu Muntenia'da , güneydoğu Transilvanya'da ve Besarabya'da yaşayan Cucuteni kültürü sırasında başlar. <i>İa</i> yapma zanaatı, nesilden nesile aktarıldığı için zamanla varlığını sürdürmüştür . Rumen <i>ia'sı</i> , bireysel taşıyıcının hikayesini ve aynı zamanda geldiği topluluğu kısaca anlatan geniş ve karmaşık bir semboller kodudur. Terzilik, malzeme , renkler, işlemeli semboller gibi basit araçlar kullanan ve az şeyle çok şey anlatan bir kod. Giyen kişiyi görmeden, sadece giysiyi gördüğümüzde, onun hakkında hemen her şeyi öğrenebiliriz: etnik kökeni, cinsiyeti, yaşı, medeni durumu, nereden geldiği, giysinin nereye ait olduğu (iş, kutlama, düğün vb.).</p> <p>Geleneksel kostümün diğer unsurları <i>ia etrafında son derece hoş bir şekilde ana hatlarıyla belirtilmiştir</i> . Hepsi birlikte , kromatik ve süslemeli bir uyum içinde, Rumen halk kostümünün benzersizliğini oluştururlar. Rumenler için geleneksel <i>ia</i> , ulusal bir sembol, tarihimizi, bugünümüzü, kalıcılığımızı ve sürekliliğimizi vurgulayan bir unsurdur ve öyle kalmalıdır, ancak aynı zamanda kültürel geleceğimizin bir özelliğidir. 1918 Büyük Birliğinden sonra, <i>ia</i> , Rumenlerin birleşik bir sembolü olarak tanıtıldı, halk kostümü ülkenin her yerinde benzerdi. Günümüze kadar hem arkaik terzilik sistemlerini hem de antik süsleme motiflerini koruyan gömlek, antik özgüllüğümüzün özelliklerini en iyi şekilde korumuştur.</p> <p>Rumen kostümü, örtük olarak, iki temel özelliğe sahiptir: birliği ve sürekliliği. Süreklilik aracılığıyla, Dakya uygarlığının kadim ocağında doğan halk kostümünün bugüne kadar kat ettiği yolu anlıyoruz. Birlik aracılığıyla, ülke genelinde Rumen kostümünde görülebilen bu özellikleri, bu temel yönleri anlamalıyız. Romanya, her biri kendine özgü özelliklere sahip yedi halk bölgesine ayrılmıştır, ancak <i>ia</i> , ülke genelinde fark edilebilen temel özellikleri ve yönleri içeren üniter bir yapıyı temsil eder.</p>			

İa'nın özellikleri dikiş deseni (kolun ön ve arkasını birleştiren omuz kısmı), ' *încreţul* ', *kıvrım* (pratik nedenlerle ortaya çıkmıştır: geçmişte lastik icat edilmemişti ve *încreţ*'nin *benzer* bir rolü vardı, daha dar kısmı (*altiţa*) daha rahat olması için daha geniş olan kolun geri kalanıyla birleştiriyor), ' *altita* ' (geniş bant, desenin tanımlayıcı ve benzersiz öğesi), ' *nehirler* ' (göğüs ve kollardaki düz veya eğik şeritler) ve ' *bibiluri* ', *anahtarlar* (kumaş parçalarını birleştiren dikişler) ile verilir . Kadın kostümünün bir diğer özelliği de renk kullanımudur, kumaşların arka planı (keten, kenevir, pamuk, ipek veya yün) beyazdır.

tanınabilecek şekilde yeniden yapılandırmayı amaçlıyoruz .

Peki, bir *ia* **gördüğümüzde** onun gerçekliğini anlayabilir miyiz , yoksa **onun** varış yerini belirleyebilir miyiz?

I. Ayrışma :

1. Bir *ia'nın* bileşimi :

- Omuz – kolu, gömleğin ön ve arkasını temsil eden malzemeye bağlayan dikiş ;
- ' *Încreţul* ' – elastik kısmın yokluğunda kolun kırışma biçimi ;
- *Altıţa* – geniş bant ve kolunda çeşitli süslemelerle zengin; bu aynı zamanda bir *ia'nın ana unsurudur* ;
- Kol ve göğüste bulunan şeritler – düz veya eğik olabilir, bunlara "nehir " de denir;
- *Bibiluri* (bağlantı parçaları) – Kumaş birbirine bağlayan şerit.
- *Arkası* -işlenmemiş.

2. Tipolojinin belirlenmesinde dikkate alınacak unsur tarzıdır (Ek 1):

Ön ve arka kısımların nasıl yapıldığına ve kolların bunlara nasıl bağlandığına bağlı olarak - omuzdan veya boyundan - Rumen halk kostümünde iki temel gömlek türü ayırt ediyoruz: düz ve kırışık gömlek, her birinin kendi varyantları var. Bu iki tür Romanya'da bir arada var oldu, sıklıkları bir bölgeden diğerine değişiyordu.

- **Düz gömlek**, insanlığın orijinal kültürel geçmişine aittir, prototipi tuniklerdir , Orta Avrupa topraklarında Tunç Çağı'ndan beri arkeolojik kanıtlarla doğrulanmıştır. Bizim bildiğimiz, ancak aynı zamanda Prut nehrinin sağ yakasında, 'eski gömlek' adı altında, düz gömlek, Romanya genelinde , hem yapıldığı hammaddeler - kenevir, keten, pamuk, borangic (ipek) - hem de kullanılan liflerin farklı ilişki biçimleri, kesim unsurları ve bunlarla ilgili terminoloji ve süslemeler tarafından verilen büyük bir morfolojik ve üslup birimi sunar. Kollar ya alt uçta gevşektir ya da düğmelerle süslenmiş veya fırfırlarla kaplanmış iki parmaklı geniş kayışlar şeklinde bileziklere tutturulmuştu . Düz gömlek başlangıçta yakasızdı, boyun etrafında kıvrılmıştı ve daha sonra bir kafa bandı gibi dar bir yakaya sahipti .

- **Boyun çevresi kırışık gömlek** , Karpat tipi olarak bilinir, törensel bir gömlektir, bu nedenle zengin bir şekilde dekore edilmiştir. Maramureş , Dobrogea ve doğu Bărăgan bölgeleri hariç, Rumenlerin yaşadığı tüm bölgede giyilir . Kollar ya geniş, alt ucu serbest ya da boyun açıklığına benzer bir kıvrımdan bir iplikle sıkılır , bir bantla birleştirilir veya fırırlarla kaplanırdı. Yuvarlak yakalı, bir iple sıkılmış *ia* , Rumen ataları olan Daçyalılardan gelir. *Ia* yalnızca Rumenlere özgüdür. Daçyalılar boyun çevresi kırışık, uzun ve bol gömlekler giyerlerdi ve törensel olanlarda da işlemeler vardı.

3. Süsleme/ Nakış :

- a) soyut semboller: kozmik, zoomorfik ve antropomorfik
- b) Gerçekçi çiçek ve sebze sembolleri (bitkiler, yapraklar, çiçekler, meyveler)
- c) geometrik ve soyut semboller

4. Kromatik:

Dikişlerin hangi renklerle birleştiği özel bir anlam taşıdığı anlaşılmıştır. Genellikle şu renkler kullanılır: kırmızı, mavi, sarı, yeşil, turuncu, mor ve siyah.

II . Desen Tanıma:

Rumen geleneksel kıyafeti bölgeden bölgeye farklılık gösterse de, aşağıdaki unsurlar açısından üniter bir yapıyı korumuştur:

1. **Hammadde:** kenevir, keten, pamuk ve borangic (geleneksel Romanya ipeği). (Ekler 2,3,4,5, 6). Kenevir veya pamuktan yapılan düz gömlek, iş günlerinde giyilirdi. Süslenmezdi.
2. Üretildiği **kumaş her zaman beyazdır.**
3. **Terzilik** : Geleneksel gömlekler asla kısa kollu olmaz.
4. **Gömleğin açılışı** : otantik *ia* her zaman boynun etrafında sıkıca toplanır, hem sade bir kıyafet için, hem de pratik nedenlerle.
5. **Esas desen. (Ek 7,8) İa'nın zorunlu unsurları *altița*** , *kıvrım* ve kollarda ve ön kısımdaki 'nehirler'dir.

Bu bileşenler eksikse **buna ia denmez** , aksi **takdirde** geleneksel motiflerle stilize edilmiş bir bluz diyebilirsiniz.

' *Altița* ' , yatay çizgiler halinde birkaç kayıta düzenlenmiş olan omuzun daha geniş tarafıdır. Kırışıklık işlevsel kısımdır. Başlangıçta, gömlek yıkandığında, ' *altița* ' , pahalı metal iplikle işlendiği için ayrılabilirdi. Günümüzde, kırışıklık artık eski amacını taşımadığı için dekoratiftir. Üçüncü önemli unsur, dikey veya eğik olabilen salınım deseni olan 'nehirler'dir. Ön tarafta, ' *nehirler* ' istenilen süslemeye göre işlenir. Kollardaki ve ön kısımdaki geleneksel motifler farklı olabilir, ancak ana temayı takip etmelidirler. Tüm tasarım simetrik olarak düzenlenmelidir: ' *altița* ' 10-11 santimetre genişliğinde ve 18 santimetre yüksekliğinde olmalıdır. ' *Kırışıklık* ' 3-4 santimetreyi kaplar. ' *Altița* ' ve ' *kıvrım* ' kol uzunluğunun 1/3'ünü

kaplamalı, kalan kısım ise 'nehirler' olarak belirlenmiştir . Ön kısım için oranlar yoktur, ancak nakışlar boyun açıklığının hemen altından başlar.

6. Süsleme / Nakış:

Rumen dikiş deseninin ayırt edici unsurları, işlenmiş ve işlenmemiş kısımların dengeli bir şekilde dönüşümlü olarak yer almasında bulunur. Gerçek bir ia'nın işlenmesi her zaman 'borangic' (kalın, ipek iplik) veya doğal pamuk ipliği ('arnici') kullanılarak el yapımıdır .

Süsleme motifleri kollara ('altıta', kırışık kısım, 'nehirler'), ön tarafa (gömleğin bir ve diğer tarafına), sırtta ve kucakta yer alır.

Bu semboller, geleneksel gömlekleri giyenlerin yalnızca koruyucuları olarak kabul edilir , kötülüğü ve kötü şansını uzak tutar. Genel olarak, yukarıda belirtilen aynı semboller Romanya'nın her yerinde bulunabilir. Bu nedenle, bu sembolleri bilerek, gömleğin sembolizmini çözebilir veya aksi takdirde, gerçekliğini belirleyebiliriz.

Geleneksel halk kostümlerinin **kozmik sembolleri (Ek 9) şunlardır:**

- Güneş sembolleri: Güneş (ayçiçeği) veya stilize edilmiş daire
- yıldırım
- yıldızlar
- Ay
- Samanyolu

Zoomorfin sembolleri :

öküzün boynuzları ve alını

- serçe
- güvercin
- horozlar
- kırlangıç
- tavuk

Çiçek ve sebze sembolleri (Ek 10):

- buğday başakları
- meşe palamudu
- koçanlar

- yaban mersini
- üzümler
- elma
- saç
- gül
- lale

- zambak veya kiraz çiçeği

Ağaç ve dalları diriliş ve bilgeliğin sembolleridir. Romanya pazarı genellikle spiral çiçek ve yaprakların stilize edilmiş formları olarak temsil edilir (asma veya balkabağı bezlerine atıfta bulunularak), yeşil, mor veya mavi iplikle temsil edilir

Antropomorfik semboller:

- kadın silüetleri
- insan vücudunun parçaları: göz

Geometrik semboller (Ek 11) hayal dünyası ve Rumen köylülerinin eski inançlarıyla ilgilidir. Burada semboller şunlardır:

- elmaslar
- kareler
- daireler: döngüsellik
- salyangozlar (stilize edilmiş spiraller) = sihir
- haçlar = ruh ve evrim
- gözler
- string = hayat ipliği
- düz çizgiler = hayattaki doğru yol

Sıkça kullanılan semboller arasında spiral ve sağ spiral, haç, güneş, geyik boynuzları, düz çizgiler, düz çift çizgiler, eğri çizgiler, tekerlek, eşkenar dörtgen, spiral, ağaç veya dallar bulunur; bunların her biri özel anlamlara sahiptir. Spiral sonsuzluğu, zamanın geçişini, yaşamının ve kalıcılığının, enerjinin evrensel bir işaretini temsil eder. Bu sembol Cucuteni kültür döneminden beri kullanılmaktadır. Yaşam kaynağı, doğurganlığın sembolü olan spiral tarafından temsil edilir. Aynı zamanda ikili, eril-dişil bir işaret, karanlık-aydınlık vb. olabilir. Haç, insanın Tanrı'ya olan inancını temsil eder, kesik de haç şeklini alır. Yatay düz çizgiler ölümü, insan yaşamının bir aşamasının kesintiye uğramasını, dikey düz çizgiler ise yaşamı ima eder. Hafif dalgalı çizgiler bize suyun düşüncesini, getirdiği temizliği ve arınmayı gönderir ve ağaç veya dallar kalıcılığı ve sürdürülebilir yaşamı, yıl be yıl yeniden doğuşu sembolize eder.

Gömlüklerin kompozisyonunda bir diğer ilginç nokta ise üst kısımdaki desenin , yani gökyüzünün başka hiçbir yerde tekrarlanamayacak olması ve dolayısıyla yapının her bir parçasının farklı bir desen içermesi zorunluluğudur.

7. Kromatik:

Dikişlerin hangi renklerle birleştiği özel bir anlam taşıdığı anlaşılmıştır. Geleneksel bir tane yaratma sürecinde hiçbir şey şansa bırakılmamıştır. Her kadın, nakış desenine aktarılacak mesajın özünü mümkün olduğunca vurgulamak ve taşımak için gizemli renklerini ve sembollerini dikkatlice seçmiştir. Kızlar ve genç kızlar limon sarısı, turuncu, mor gibi parlak renkler giyerlerdi, iyi evli kızlar yeşil giyerlerdi, yeni evliler kırmızıya dikilmiş giyerlerdi, anneler açık mavi giyerlerdi, dullar ve yaşlı kadınlar ise koyu mavi, siyah veya kahverengi giyerlerdi. Renklerin toplum için farklı anlamları vardı: siyah süsler sevilen birinin ölümünü duyururdu ve parlak renkli nakışlar bakireliği sembolize ederdi veya belirli törenlere özgüydü: düğünler, vaftizler, dini bayramlar.

KIRMIZI

Kırmızı, hayatı, aşkı, tutkuyu, ateşi simgeler. Bu nedenle, bu renkle işlenmiş geleneksel yyn'ler özellikle genç kadınlar, yeni evlenmiş olanlar tarafından giyilmek üzere tasarlanmıştır. Kırmızı rengin yaydığı enerji ve ısı, ateş gibi, hayat veren gücü, canlılığı ve aşkı ifade etmek için tasarlanmıştır.

MAVİ

Kırmızı giyen genç eşlerin aksine, anne olan kadınlar özellikle mavi dikilmiş olanlarla giyinirlerdi. Muntenia'da baskın olan bu renk, suyu, yaratıcı enerjiyi sembolize eder ve spiral ve daire gibi geometrik şekillerle temsil edilir. Rahatlatıcı güç sayesinde, mavi tonları ve gümüş tonları bu işlemeyi takan kişiye ruhsal enerji, derinlik, istikrar ve umut iletir.

SARI

Güneş enerjisi, neşe ve sıcaklık, toprağın zenginliğinin ve bereketinin, hayat veren yıldızın ve altın kulakların sembolü olan bu renk tarafından sunulur. Geleneksel sarı işlemeli koyunlar, özellikle Pazar günleri köy korosuna parlak renklerde neşeli işlemler takan genç, evlenmemiş kızlar tarafından giydirilirdi. Sıcak renkler, altın ve toprak rengi, ülkenin güney kesiminde en yaygın olanıydı ve sivri uçlar, spiral veya daire biçiminde geometrik işaretlerle temsil edilirdi.

YEŞİL

Refah ve canlılık, gençliğin, neşenin ve baharın sembolü olan bu doğa rengiyle temsil edilir. Belki de bu yüzden ham yeşil, saman sarısı, mavi, pembe veya leylak gibi pastel tonlarla birlikte çocuklar tarafından en sık giyilir. Zümrüt yeşili , Moldova'da, yalnızca evlenmek için iyi olan kızların giydiği çiçekli veya geometrik işlemlere özgü turuncu, parlak kırmızı veya yoğun mavi gibi diğer canlı renklerle birlikte daha yaygındır.

TURUNCU

Canlı, sıcak, sağlıklı bir renk olan turuncu, enerjiyi, canlılığı, macerayı ve iyi sağlığı sembolize eder. Bu renkteki nakışlar genç kızlar tarafından gururla giyilirdi.

MENEKŞE

Menekşe, itaatin, itaatin rengidir, sonbaharın ve Dünya'nın bereketinin sembolüdür, özellikle Salaj veya ȚaraOaşului bölgelerinin nakışlarında bulunur. Daha koyu tonlar yaşlı kadınlar tarafından kiraz, tuğla veya kahverengi ile birlikte giyilirken, açık, leylak veya mor tonları, evlenmemiş kızların veya genç kadınların günlerinde diğer pastel renklerle birlikte ortaya çıkar.

SİYAH

Geçmişte, siyah, koyu mavi veya kahverengi iplikle işlenen nakışlar, yaşlı kadınlar ve belirli bir sosyal statüye sahip olanlar tarafından, ayıklığın, bilgeliğin ve terbiyenin bir sembolü olarak giyilirdi. Bu tür nakışlar, ayık renklere bir yatkınlığın olduğu Banat bölgesinde dikilenlere özgüydü: kahverengi, kiraz, siyah, koyu yeşil.

Renklerin anlamlarını bilirsek, **ia'nın alıcısı hakkında** da bilgi sahibi oluruz , **aksi takdirde** basit bir renk gibi görünecektir.

[Yukarıda belirtilenlerden yalnızca biri eksikse ia gerçek değildir.](#)

III. Soyutlama:

1. Bir şeyin gerçekliğini tanımak için *ben* birkaç unsuru hesaba katmalıyız. Her unsur onu giyen kişi hakkında bir mesaj gönderir: etnik köken, sosyal statü, yaş, tişörtün varış noktası.
“ *ia* ”nın aslında tarihçilerin Romanya coğrafyasındaki yaşam biçimlerini yeniden inşa etmek için dikkate aldıkları görsel bir belge olduğunun altını çiziyoruz .
<https://web.mindonmap.com/view/932ffcf56d90d304> Password : 9050
2. Gerçek ve taklit (el yapımı) arasındaki farkları not ettiğimiz bir tablo hazırlayacağız ” *ia* ”. Bu tablo öğrencilerin gerçek ve taklit arasında daha kolay ayırım yapmasına yardımcı olacaktır. Olası bir model tablosu Ek 12'de eklenmiştir.

IV . Algoritma tasarımı:

- ***ia*'yı tanımak için izlenecek adımlar şunlardır:**

1. Kumaşın beyaz ve daha sağlam olup olmadığını kontrol ediyoruz.
2. Kumaşın doğal malzemelerden, keten, kenevir, pamuk, borangic (geleneksel Romanya ipeği), yünden yapılıp yapılmadığını kontrol ediyoruz. Malzemeyi tam olarak tanımasalar bile öğrenciler doğal ve sentetik malzeme arasında ayırım yaparlar.

3. Uzun kollu olup olmadığını kontrol ederiz. Diğer halkların aksine, Rumen geleneksel Gömlek hiçbir zaman kısa kollu olarak giyilmezdi.

4. İa'nın zorunlu unsurlarının varlığını kontrol ediyoruz : *altița* , kollardaki kıvrım (*încrețul*) ve nehirler (*râurile*) ve göğüsteki nehirler.

5. Elle dikilmiş zengin, belirli süsleme motifleri sunup sunmadığını kontrol ederiz. Gerçek bir *ia*'da on çeşit nakış bile vardır. Elle dikilmiş bir ie, makineyle dikilmiş bir üründen farklıdır. Geleneksel olan her zaman elle dikilmiştir.

Yani eğer bu unsurların hepsi varsa *ia* otantikdir, **yoksa** sadece taklittir ya da geleneksel motifli bir gömlektir.

<https://web.mindonmap.com/view/848fd1302c2fd0fe>

Şifre : 3240

- **Çözüm:**

Rumen kültüründe *ia'nın* önemini vurguluyoruz . *ia'nın* basit bir giysi parçası olmadığını, ancak: *Ia'nın* ulusal kimliğin bir KODU, Rumen halkının yüzyıllar boyunca korunan manevi ve kültürel bir hazinesi olduğunu anlamaları gerekir. Temel araçları kullanan bir kod - terzilik, malzeme, renkler , işlenmiş semboller - ve az şeyle çok şey anlatır. Giyen kişiyi görmeden, sadece giysiyi görerek, bir bakışta onun hakkında her şeyi öğrenebiliriz : yaşı, medeni durumu, menşe yeri, giysinin varış yeri (iş, kutlama, düğün). Motiflerin seçimi, süsleme yükü, renk tercihleri de çalışanın yaratıcılığı ve çalışkanlığı hakkında bilgi sağlar. Her *ia*, onu tasarlayan kişi tarafından sağlanan kendi enerjisine ve kendi hikayesine sahiptir.

Ia denge ve mükemmelliği temsil eder. Kesim ne kadar sade olursa anlamı o kadar derin olur. Atalarımızdan miras kalan, sembolizminin ve ruhsal enerjisinin mümkün olduğunca çoğunu aktarmak ve korumak için nesilden nesile dikkatlice giyilen geleneksel gömleği temsil eder.

Geleneksel Rumen gömleğinin şifresini nasıl çözeceğimizi bilmek her birimiz için bir görev ama aynı zamanda bir ayrıcalıktır . Anlamlarla dolu bu küçük hazineye baktığınızda, Rumen olmaktan gurur duymamak elde değil. *ia* giyiyoruz Kendimizi güzellik, iyilik ve ruhsal mutluluk standartlarıyla özdeşleştirmek.

- **Başvuru:**

İki bölümden oluşacak bir proje tasarlamak için:

1. 8. sınıf öğrencileri, büyükanne ve büyükbabalarının veya ebeveynlerinin memleketlerinin fotoğraflarını çekmekten oluşan bir grup projesi yürütmek zorunda kalacaklar. Bunlar, *ia*'nın hikayesini (*kaç yaşında olduğu*,

kimin diktiği, sembollerin anlamı) de içeren bir video sunumuna dahil edilecek. Projenin sonunda, tüm öğrencilerin resimlerini toplayacağımız IA VE ROMANYALI OLMANIN SEVİNCİ adlı sanal bir albüm oluşturacaklar.
2. Gruplar halinde organize edilen öğrenciler , derste tartışılan tüm detayları (bileşenler, süslemeler, renklendirme) dikkate alarak bir *ia* çizecekler . Çizim ayrıca *ia* sembollerini (süsler ve renkler) açıklayan bir başlık içerecektir. Çizimler sanal albüm IA AND THE PRIDE OF BEING ROMANIAN'a dahil edilecektir. facebook sayfasında yayınlanacaktır .

Değerlendirme:

Öğrencilerin cevaplarını ve projelerini izlemek.

Beklenen sonuçlar:

Öğrenciler gerçek bir *ia'yı tanıma* yeteneğine sahiptir . Bir *ia'nın* özelliklerini bilirler. ve gönderdiği mesajı " okuyabilir" .

Bibliyografya:

Maria Bâtcă , *Costumul populer românesc* , Centrul Ulusal için Koruma alanı si Promosyon Kültürler Tradiționale , București , 2006;
<https://historia.ro/sectiune/general/cariera-internationala-a-ie-i-camasa-traditionala-582878.html>
<https://www.ienationala.ro/blog/index.php/2021/03/03/motive-traditionale-romanesti-care-sunt-principalele-simboluri-si-care-este-semnificativa-lor/>
<https://mostenireculturea.com/2019/06/24/codul-secret-al-ie-i-traditionale/>
<https://www.invietraditia.ro/editorial/ia-romaneasca/>
<https://iiana.ro/blog/fashion/motive-populare-romanesti-principalele-modele-de-cusaturi-si-semnificatia-acestora/>
<https://mythologica.ro/ce-semnificatie-au-desenele-de-pe-costumele-populare-romanesti/>

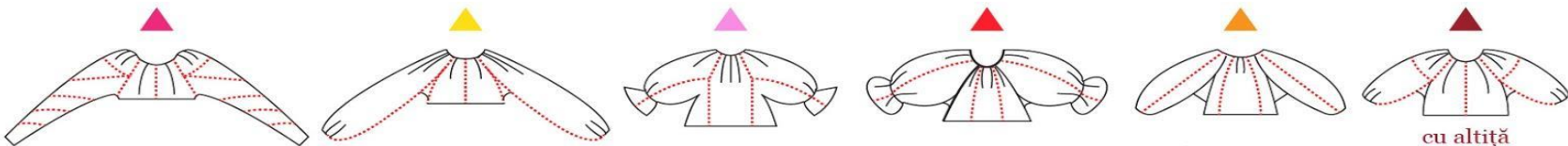
Notlar:

kültürün önemi vurgulanmaktadır.

- Doğal malzemelerin kullanımının yanı sıra özgün dekorun da önemi vurgulanıyor.
 - Zihinsel harita kullanımı öğrencilerin bilgiyi daha kolay sıkıştırmasına ve görüntülemesine yardımcı olur.
- taklit* arasındaki farkı ayırt edebileceklerdir ;
- Proje, öğrencilere Rumen kültürel mirasının bir bölümünü keşfetme şansı verecek.

Öğretmen: Marcoci Elena-Roxana
Konu: Tarih, Sanat

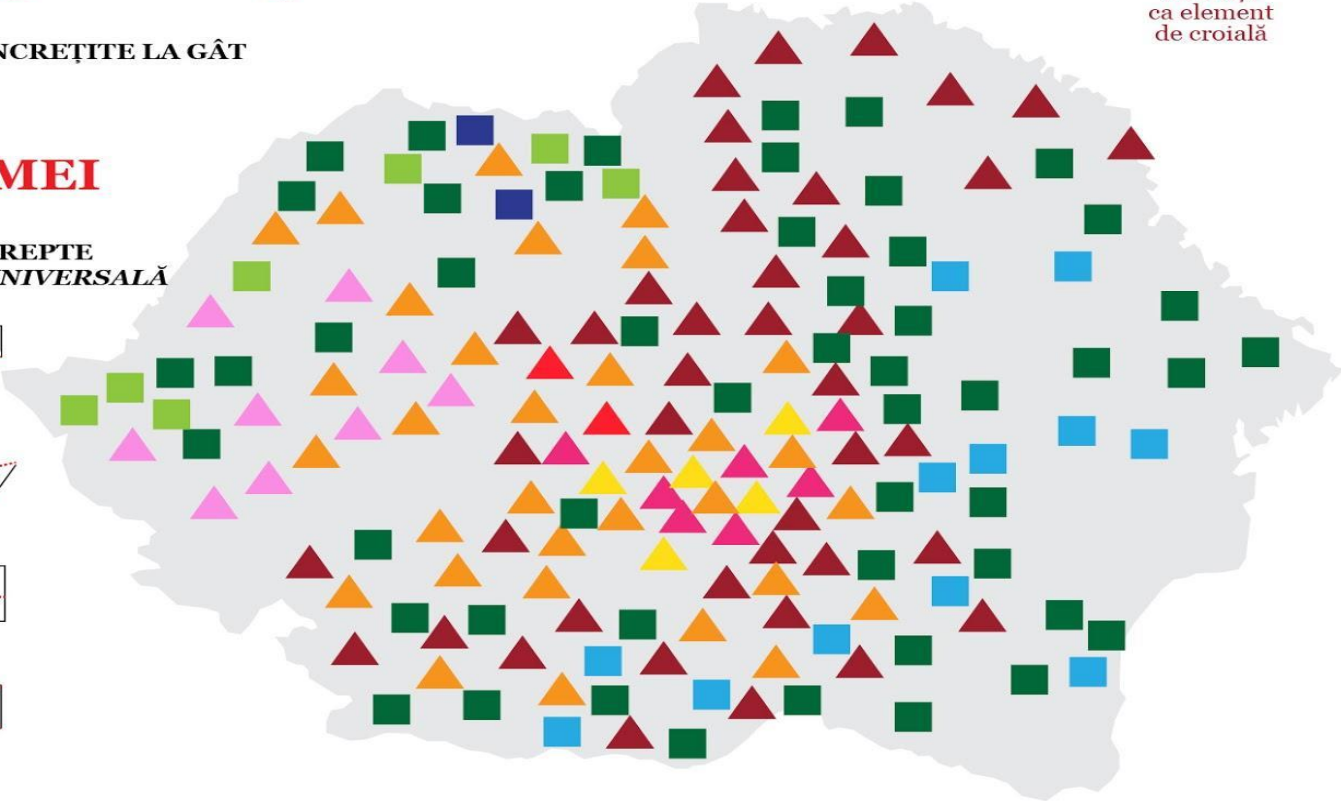
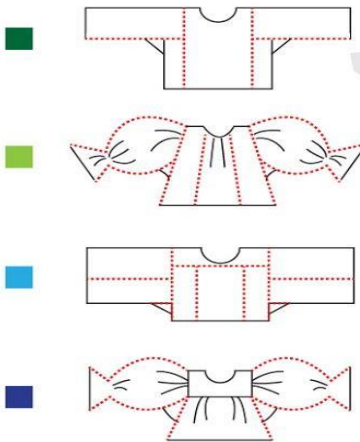
Ek 1. Romanya tarihi alanında iki tür *ia'nın* yayılımı :

diferite tipuri de **CĂMĂȘI ÎNCREȚITE LA GÂT**
croială de tip CARPATIC

PENTRU FEMEI

diferite tipuri de **CĂMĂȘI DREPTE**
croială de tip "tunică", UNIVERSALĂ

cu altiță
ca element
de croială

Ek 2. Kenevir kumaşı:

Ek 3. Keten kumaş:

Ek 4. Pamuklu kumaş:

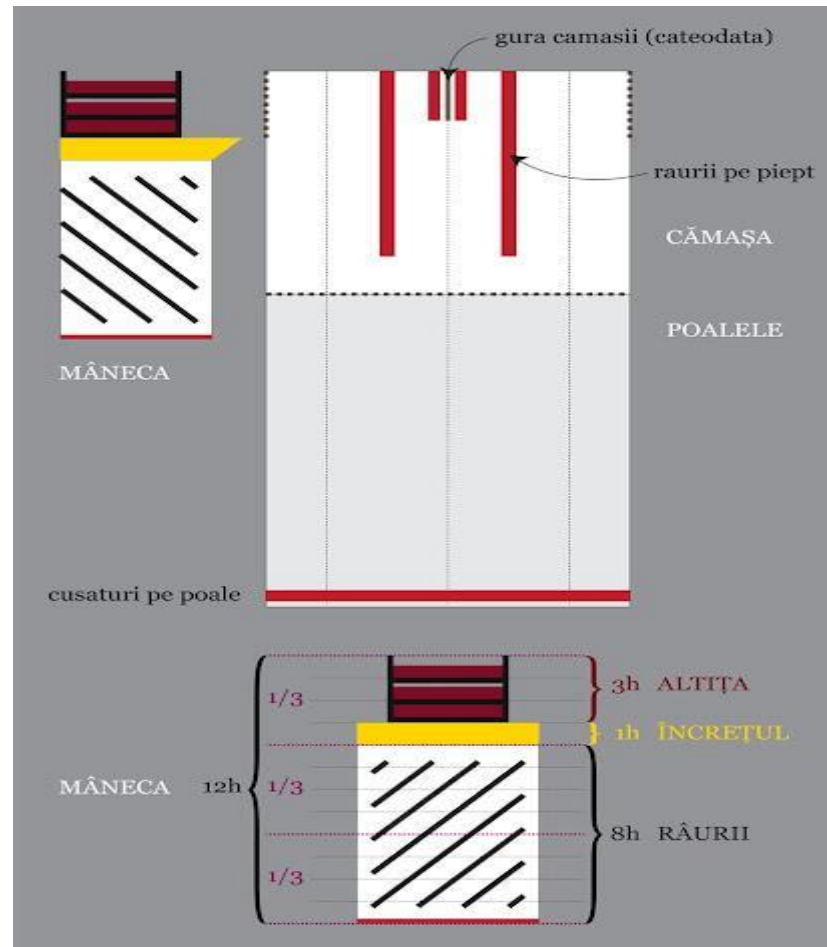
Ek 5. Borangic (kalın ipek kumaş):

Ek 6. Yünlü kumaş:

***ia'nın* terzilik deseni :**

MÂNECA-KOL

ALTIȚA- geniş bant ve kolda çeşitli süslemelerle zengin

ÎNCREȚUL- kol kırışıklıkları, lastiksiz ;

RÂURI - Kol ve göğüste bulunan şeritler – düz veya eğik olabilir, bunlara "nehirler " de denir;

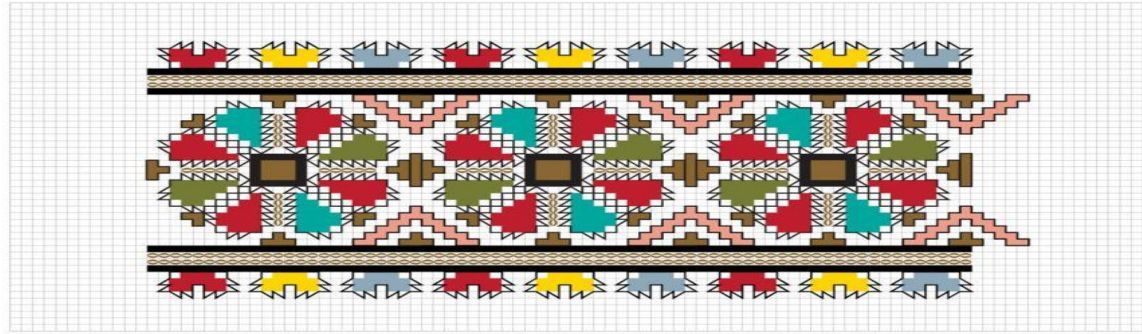
Altiță , Încreț ve Râuri ile ia kalıpları :

Ek 9: Kozmik soyut semboller:

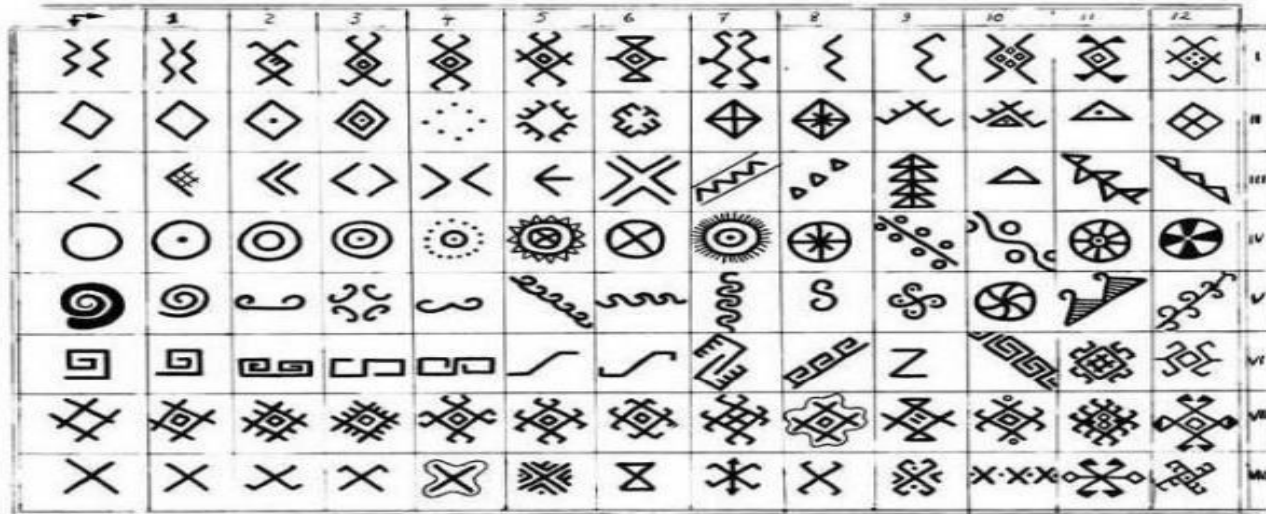

Ek 10: Çiçek veya sebze sembolleri:

- originalul: la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Chișinău -
fragmente textile - expuse fără alte informații

Ek 11: Stilize geometrik semboller:

Ek 12. Orijinal ve taklit arasındaki karşılaştırma

OTANTİK IA	TAKLİT
1.Kullanılan malzemeler: - Kumaş doğal malzemelerden yapılmıştır: keten, pamuk, kenevir, yün, ipek. - Tuval daha sağlamdır. -Kumaş her zaman beyazdır;	1. Kullanılan malzemeler: - Kumaş sentetik malzemeden üretilmiştir ; - Kumaş ince hatta şeffaftır. renkleri olabilir ;
2. Terzilik: - <i>Ia</i> her zaman uzun kolludur;	1. Terzilik - <i>Ia</i> kısa kollu da olabilir;
3. Yaka - <i>Ia</i> , ciddi bir görünüm elde etmek için her zaman boynun etrafında sıkıca toplanır;	3. Yaka - Boyun <i>kısmı</i> tığ işi dantellerle veya seyrek buklelerle omuzlara dökülerek şekillendirilir;
4. Dikiş teknikleri - <i>Ia</i> her zaman elle dikilir ve üzerinde iki kumaş ipliği üzerine işlenmiş on kadar farklı nakış çeşidi bulabilirsiniz ;	4. Dikiş teknikleri - <i>Ia</i> makine dikişlidir ve el işi dikişleri basitleştirilmiş çaprazlar veya ajurlarla sınırlıdır;
5. Süsler - <i>Ia</i> , sembolleriyle, özenle dikilmiş ve sıkı süsleme alanlarına yerleştirilmiş, zengin bir anlam yüküne sahiptir;	5. Süsler - Her yerde tekrarlanan sade çiçek veya geometrik öğeler;
6. Renkler - Doğal renklerde iplikler kullanılmış, uyumlu bir şekilde bir araya getirilmiş;	6. Renkler - Daha canlı renkler ve suni iplikler kullanılır;